

การวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย

นางสาวประทีปโฉม ศรีนรินทร์กุล

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปรัชญาเศรษฐศาสตร์มหัพพิท

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974 - 567 - 739 - 6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012630

I 10294A2X

**AN ANALYSIS OF EXERCISE BOOKS ENHANCING READINESS
IN LEARNING FOR YOUNG CHILDREN**

Miss Prapimchom Srinonseekun

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University**

1987

ISBN 974 - 567 - 739 - 6

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย
นางสาวประพิมพ์ โจม ศรีนรินทร์กุล
ประถมศึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทูนสุข บุญยสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ฉัตร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้อมศรี เกท)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทูนสุข บุญยสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรสุภา บุญยไวโรจน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณ เหลืองสุวรรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย
รื่องาน นางสาวประทีปโสม ศรีนทรียกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญสวัสดิ์
ภาควิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะและเนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียน สำหรับเด็กปฐมวัยที่พิมพ์จำหน่ายระหว่างปีพุทธศักราช 2522 ถึง 2529

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวนทั้งสิ้น 173 เล่มประกอบด้วย แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนที่มีเนื้อหาในการฝึก เฉพาะด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาจำนวน 53 เล่ม ที่มีเนื้อหาในการฝึกเฉพาะด้านทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์จำนวน 103 เล่ม และมีเนื้อหาในการฝึกทั้งด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาและคณิตศาสตร์รวมกันจำนวน 17 เล่ม ซึ่งคัดเลือกตามเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือในการวิจัยเป็นตารางวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการเรียน ประกอบด้วย

1. หัวข้อแสดงรายละเอียดในการวิเคราะห์ลักษณะของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนด้านข้อมูลทั่วไปของแบบฝึก การจัดรูปแบบ ตัวอักษรที่ใช้ ภาพประกอบที่ใช้ การจัดรูปแบบของแบบฝึก และคำชี้แจงในการบันทึกข้อมูล
2. หัวข้อแสดงรายละเอียดในการวิเคราะห์เนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาด้านทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์ และคำชี้แจง

ในการบันทึกข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการคำนวณหาค่าร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์
ด้วยตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่ผลิตหรือจัด
จำหน่ายโดย สำนักพิมพ์เอกชน โดยจัดพิมพ์แบบฝึกเป็นชุดมากกว่าเป็นเล่มเดี่ยว มีขนาด
8 หน้ายก ส่วนใหญ่มีราคาจำหน่ายเล่มละ 15.00 บาท และแบบฝึกส่วนใหญ่มีผู้แต่ง
คนเดียว นอกจากนี้แบบฝึกส่วนใหญ่มี ลักษณะต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

การจัดรูปเล่ม ส่วนใหญ่มีรูปเล่มเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง เย็บเล่ม
ด้วยวิธีเย็บมุงหลังคาด้วยดวก ปกทำด้วยกระดาษอาร์ตและเคลือบสารเคมี ภาพหน้าปก
เป็นภาพวาดการ์ตูนสี

ตัวอักษรที่ใช้ ส่วนใหญ่เป็นตัวอักษรสีดำ ขนาดสูง 60 ถึง 72 พอยต์
สีของพื้นหลังตัวอักษรเป็นสีขาว

ภาพประกอบที่ใช้ ส่วนใหญ่เป็นภาพวาดลายเส้นเหมือนจริง กระดาษ
ที่ใช้ภายในเล่มเป็นกระดาษปอนด์

การจัดรูปแบบของแบบฝึก ส่วนใหญ่เนื้อหาของแบบฝึกสอดคล้องกับ
แนวทางการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย โดยเน้นเนื้อหาสาระทางคณิตศาสตร์
มากกว่าทางภาษาไทย

2. แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่มีเนื้อหาใน
การฝึกด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาไทยและทางคณิตศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

2.1 เนื้อหาด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาไทย เน้นการจำแนกความแตกต่าง
ของภาพ และการฝึกใช้สายตาและมีมือให้สัมพันธ์กัน

2.2 เนื้อหาด้านทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์ เน้นการฝึกบอกตำแหน่ง
ของภาพความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวน และการฝึกใช้สายตาและมีมือให้สัมพันธ์กัน

Thesis Title An Analysis of Exercise Books Enhancing
Readiness In Learning for Young Children

Name Miss Prapimchom Srinoonseekun

Thesis Advisor Assistant Professor Poonsook Punyasvasti

Department Elementary Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

Purpose

The purpose of this research was to study and analyze quality and contents of exercise books enhancing readiness in learning for young children published in 1979 - 1986.

Procedure

The samples used in this research were 173 exercise books enhancing readiness in learning for young children. Of the total samples, there were 53 exercise books with contents especially in practising basic skills of Thai language, 103 exercise books with contents especially in practising basic skills of mathematics, and 17 exercise books with contents in practising basic skills of both mathematics and Thai language.

Research instruments were 2 analysis tables constructed by the researcher as follow :

1. Analysis table of Characteristic of Exercise books, consisting of 3 parts :- general data, topics describing details

of characteristic in book design, letters, illustration and structure, and description in recording data.

2. Analysis table of Contents of Exercise Books, consisting of 3 parts :- topics describing details of contents in basic skills of Thai language, topics describing details of contents in basic skills of mathematics and description in recording data.

The statistical method used in data analysis was percentage.

Findings

1. Concerning general data, most exercise books enhancing readiness in learning for young children were published by private publishers, in series rather than in one entire book. The size of most exercise books was 7 by 10 inches. Exercise books were sold between 4.00 to 30.00 that per copy and written by only one author for each book or series.

2. Concerning characteristic most exercise books had quality in various topics as follow :

Book design : The size of exercise books were rectangular and upright format with saddle stitch binding. Book covers were made of art paper and chemically coated. Pictures on book covers were four - colored drawn cartoons.

Letters : Most letters were printed in black colored and 60 - 72 point size with white background.

Illustrations : Most illustrations were realistic drawings. And paper was usually bond paper.

Structure of exercise books : Contents of exercise books were congruent with ways of instruction for young children by emphasizing mathematics skills content more than Thai language skills content.

3. Contents in practising basic skills of Thai language and mathematics of most exercise books enhancing readiness in learning for young children were concluded as follow :

3.1 Contents in basic skills of Thai language emphasized practising picture discrimination and eye-hand co-ordination.

3.2 Contents in basic skills of mathematics emphasized practising telling picture positions, number understanding and eye-hand co-ordination.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ทวนสุข บุญยสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้อีกคำปรึกษาแนะนำด้วย
มิตรสหาย และตรวจแก้อรรถพรองค์ความรู้ความเข้าใจและความบกพร่อง ตลอดจน
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้อธิบายเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการ
ทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความรู้จากคุณครูคุณน้าทุกท่าน
ที่ได้ตรวจเครื่องมือวิจัย รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
ในความเมตตาความรู้ของอาจารย์ทุกท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสาทราย แดงนาวา คุณประพิณ จินตวรรณ
คุณบัญญัติ อักษรศรี และน้องของผู้วิจัย ตลอดจนเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ได้กำลังใจ
ตลอดจนคำแนะนำและความช่วยเหลือทุกท่านด้วยดีตลอดมา

ประพิณโณม ศรีนันทวิบูลย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	7
ความจำกัดของการวิจัย	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของความพร้อมทางการเรียน	12
องค์ประกอบของความพร้อมทางการเรียน	13
การส่งเสริมความพร้อมทางการเรียน	14
พัฒนาการของเด็กวัย 3 - 6 ปี	16
ความต้องการและความสนใจของเด็กปฐมวัย	20
แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	21
การจัดประสบการณ์ด้านทักษะภาษา	22
การจัดประสบการณ์ด้านทักษะคณิตศาสตร์	26
การจัดกิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	30
ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย	49
การศึกษาเอกสาร	49
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	49
การสร้างเครื่องมือ	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล	54
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	106
สรุปผลการวิจัย	107
อภิปรายผล	115
ขอเสนอแนะ	122
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	136
ภาคผนวก ข ตารางวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการเรียน	138
ภาคผนวก ค การคำนวณหาค่าความเที่ยงในการวิเคราะห์ แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับ เด็กปฐมวัย	153
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้แต่งแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับ เด็กปฐมวัย	157
ภาคผนวก จ บรรณานุกรมแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับ เด็กปฐมวัย คำศัพท์ภาษาไทย คำศัพท์ะคณิตศาสตร์ คำศัพท์ะรวมทั้งภาษาไทยและคณิตศาสตร์	160
ประวัติผู้เขียน	171

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
	ตารางที่ 1 - 9 เป็นตารางวิเคราะห์ลักษณะของแบบฝึก	
1	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกจำแนกตามการจักพิมพ์	56
2	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกจำแนกตามจำนวนผู้แต่ง	57
3	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกจำแนกตามสำนักพิมพ์ที่ผลิตหรือจำหน่าย ..	57
4	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกจำแนกตามราคาต่อเล่ม	58
5	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกจำแนกตามขนาดของแบบฝึก	59
6	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกจำแนกตามการจักรูปเล่ม	60
7	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกจำแนกตามตัวอักษรที่ใช้	64
8	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกจำแนกตามภาพประกอบที่ใช้	65
9	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกจำแนกตามการจักรูปแบบของแบบฝึก	67
	ตารางที่ 10 - 16 เป็นตารางวิเคราะห์เนื้อหาการฝึกเฉพาะด้าน	
	ทักษะภาษา	
10	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาในหัวข้อการจำแนกความเหมือน หรือความแตกต่างของเสียง	71
11	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาในหัวข้อความเข้าใจในการฟัง เรื่องราว	73
12	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาในหัวข้อการจำแนกความเหมือน หรือความแตกต่างของภาพหรือสัญลักษณ์	74
13	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาในหัวข้อความเข้าใจความหมาย ของศัพท์มูลนะ คำ และข้อความ	75
14	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาในหัวข้อการให้ความรู้เกี่ยวกับ ความหมายของคำ และประโยค	76
15	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาในหัวข้อการฝึกใช้สายตา และมีมือให้สัมพันธ์กัน	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

	ตารางที่ 16 - 23 เป็นตารางวิเคราะห์เนื้อหาการฝึกเฉพาะด้าน ทักษะคณิตศาสตร์	
16	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกคณิตศาสตร์ในหัวข้อจำแนกความเหมือน หรือความแตกต่างของภาพ	78
17	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกคณิตศาสตร์ในหัวข้อการเปรียบเทียบ ภาพที่เป็นสิ่งเดียวกันหรือสิ่งที่ต่างกันในลักษณะตรงกันข้าม	79
18	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกคณิตศาสตร์ในหัวข้อการจับคู่คำกับภาพ ตามขนาด น้ำหนัก ระยะทาง และเรื่องราว	80
19	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกคณิตศาสตร์ในหัวข้อการบอกตำแหน่ง ของภาพ	81
20	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกคณิตศาสตร์ในหัวข้อการจำแนก ความเหมือนหรือความแตกต่างของรูปและรูปทรงเรขาคณิต	81
21	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกคณิตศาสตร์ในหัวข้อการฝึกใช้สายตา และมีมือให้สัมพันธ์กัน	82
22	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกคณิตศาสตร์ในหัวข้อความเข้าใจ ความหมายของตัวเลข จำนวน การบวก การลบ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ..	84
23	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกคณิตศาสตร์ในหัวข้อความเข้าใจ เกี่ยวกับเวลาและเงินตรา	86
	ตารางที่ 24 - 37 เป็นตารางวิเคราะห์เนื้อหาทั้งด้านทักษะภาษา และทักษะคณิตศาสตร์	
24	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของเสียง	87
25	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ ความเข้าใจในการฟังเรื่องราว	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของภาพหรือสัญลักษณ์.....	90
27	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ ความเข้าใจความหมายของตัวพยัญชนะ คำ และข้อความ.....	92
28	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ การให้ความรู้เกี่ยวกับชนิดของคำและประโยค.....	93
29	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ การฝึกใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กัน.....	94
30	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของภาพ.....	96
31	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ การเปรียบเทียบภาพที่เป็นสิ่งเดียวกันหรือสิ่งที่ต่างชนิดกันใน ลักษณะตรงกันข้าม.....	97
32	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ การจัดลำดับภาพตามขนาด น้ำหนัก ระยะทาง และเรื่องราว.....	98
33	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ การบอกตำแหน่งของภาพ.....	99
34	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ การจำแนกความเหมือนหรือความแตกต่างของรูปและรูปทรง เรขาคณิต.....	100
35	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ การฝึกใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กัน.....	101
36	จำนวนและคำร้อยละของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ ความเข้าใจความหมายของตัวเลข จำนวน การบวก การลบ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ.....	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
37	จำนวนและคำย่อของแบบฝึกภาษาและคณิตศาสตร์ในหัวข้อ ความเข้าใจเกี่ยวกับเวลาและเงินตรา	105
38	การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนการวิเคราะห์ แบบฝึก.....	155

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย